

GYÜJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

A Hegedüs Géza Városi Könyvtár alapidokumentuma, szakmai irányelveknek megfelelően ;
állományalakítási stratégiát jelent, vezérfonal.
Intézményünk általános ellátást nyújtó, nyilvános települési (városi) könyvtár.

—

A küldetésnyilatkozatban és az alapító okiratban meghatározott feladatokkal összhangban meghatározzuk az állományépítés szempontjait, amelyek figyelembevételével szerezzük be a dokumentumokat.

—

Figyelembe kell venni a könyvtárosság etikai kódexének követelményeit is.

—

Objektív kritériumok szerint kell törekednünk a jó gyűjteményrészek és egyéb információs források kifejlesztésére és fenntartására, a könyvtári gyűjtemény meglévő adottságaira támaszkodva.

Fontos tényezők

- források elérhetősége
- az egyéni és a csoportérdek között a használói igény tudomásulvétele, érvényesítése
- a kellő összhang megteremtése (foglalkozás, képzettség, különböző műveltségi fok, ízlés, korosztályok összetétele, érdeklődési körök, használói körök)

A dokumentumok nagyobb részét a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-nél szerezzük be, amellyel évente szerződést kötünk. Ugyanakkor figyelemmel kísérjük és igénybe vesszük az egyéb kedvező vásárlási lehetőségeket és pályázati eszközöket is.

Maradéktilanul felhasználjuk a központilag foganatosított érdekeltség-növelő támogatást.

A gyarapítás lehetséges forrásai:

- vétel
- ajándék

Elfogadjuk az olvasók által felajánlott dokumentumokat is. Állományba vesszük, amennyiben megfelelnek a könyvtár gyűjtőköri előírásainak. Szükséges és célszerű átválogatás után érvényesíthetjük alapelveinket.

Gyűjteményrészlegek

- Segéd- és kézikönyvtár
(A felnőtt és gyermekrészlegben egyaránt.)
A felnőtt kézikönyvtár nagyobb arányú, nagyobb példányszámú.
Helyben használatra szánt, legfeljebb hétvégi kölcsönzésre. Az olvasók és a könyvtárosok gyors tájékoztatását szolgálja.
- Kölcsönzési állomány
Célja az olvasói igények felkeltése és kielégítése kölcsönzés illetve helybenhasználat révén.
- Folyóiratállomány
Ezt az állományrészt bárki, kötetlenül, beiratkozás nélkül használhatja.

A gyűjtés részletező szempontjai

Dokumentumtípusok szerint:

- nyomtatott könyv, hírlap, folyóirat, időszaki kiadvány
- audiovizuális dokumentum, diafilm, hanglemez, kazetta, CD, video, „hangoskönyv”

Gondos válogatással a magyar nemzeti könyvtermést elég nagy teljességgel gyűjtjük. Ebben nagy segítségünkre van az Új Könyvek című állománygyarapítási tanácsadó.

A következő jelzésű ajánlásokat vesszük főként figyelembe:

K	kézikönyvtár
S	segédkönyvtár
T	általános gyűjtőkörű könyvtárak törzsanyaga
J	általános gyűjtőkörű könyvtárak állományába javasolt dokumentum
Gy	gyermek szép- és szakirodalom
H	hangoskönyv
Ö	öregbetűs könyv

(Az egyéb jelzésűek egyedi mérlegelést kívánnak.)

Gyűjtjük és megőrizzük az önkormányzat testületi jegyzőkönyveit, a Szigethalmi Híradó címmel havonta megjelenő helyi újságot, a megye, a város történetét.

Példányszám

A magas árak miatt a legtöbb esetben 1 példányt tudunk beszerezni. Nagyobb kereslet esetén ezen változtatunk. (Anyagi forrástól függően.) Az 1990-es évek előtt több példányban is beszereztünk a művekből. (A kötelező- és ajánlott klasszikus olvasmányokból kimagasló az ellátottságunk. Ezeknél csak az elhasználódás, kikopás miatti példányok újbóli beszerzését kell megoldanunk!)

Nyelv

Elsősorban a magyar nyelven megjelenő dokumentumokból válogatunk. Kivételt képeznek a kétnyelvű dokumentumok. (pl. Janus, Kentaur sorozat kötetei, stb.)

Megjelenési hely

Magyarországon, valamint a környező országok magyarlakta területein megjelent művek.

Időhatár

A könyvtár alapítása óta megjelent könyvek. (Antikvár vásárlás esetén korábbi évek is számításba jöhetnek.)

A gyűjtés szintje, kiterjedése

Bár minden tudományág területéről gyűjtjük az irodalmat, egyik területen sem teljességgel. Alap, közép és esetenként, indokolt esetben felsőszintű dokumentumokat szerzünk be. (Pl. különösen a segéd- és kézikönyvtárban.)

Megőrzési kötelezettség

Klasszikus alapl művek, értékes, korszerű, jól használható szakkönyvek hosszú távon megőrzendők. Vannak gyorsan avuló művek (pl. pályaválasztási tanácsadók, KRESZ-könyvek, jogi kiadványok.)

Hozzáférés, használat

Biztosítani kell a kölcsönzés és a helybenhasználat lehetőségét is. Minden témakörben naprakész és releváns dokumentum álljon rendelkezésre.

—

A gyűjtemény illetve a mélység terjedjen ki minden fontos tárgykörre, a sokoldalúság jellemezze.

Különösen fontos az iskolai képzés, továbbképzés dokumentumtermésének megléte, beszerzése.

A GYŰJTÉS MÉLYSÉGE, INTENZITÁSA, TARTALMI ÖSSZETEVŐI

Kézikönyvtár

- általános jellegű, korszerű segédkönyvek
- összefoglaló, általános másodfokú bibliográfiák
- általános és szaklexikonok, tudományterületek kézikönyvei
- enciklopédiák, adattárak
- szótárak (magyar és idegennyelvű)
- almanachok

Ismeretközlő szakirodalom

(tartalmi, hasznossági kritériumok)

Raktári szakcsoport

- 0** Általános művek
Legfontosabb ajánló szakbibliográfiák, amelyek az olvasószolgálatban használhatóak.
Könyvtári munkára vonatkozó kézikönyvek, szakkönyvek, szabványok.
Olvasást népszerűsítő kiadványok.
- 1** Filozófia, bölcselet, pszichológia, erkölcs, esztétika
Alapismereteket nyújtó irodalom, a főiskolai, egyetemi tanulmányokhoz szükséges művek kiemelt gyűjtése.
- 2** Vallás, mitológia
Biblia, legfontosabb mitológiai ismereteket nyújtó művek, vallások keletkezése, társadalmi szerepe, keresztény és más vallások elméleti és gyakorlati szinten általános tájékoztatást adó művek.
- 3** Társadalomtudományok
- statisztika (összefoglaló, átfogó jellegű, válogatva pl. megyei)
 - szociográfia, szociológia
 - legfontosabb politikai művek
 - alapvető közgazdasági anyag (figyelembe veendő főiskolai és egyetemi tankönyvek)
 - jogi kiadványok, Magyar Köztársaság Alkotmánya, törvények, rendeletek, jogszabályok
 - közigazgatás átfogó jellegű művei, tankönyvek, szintézisek

Nevelés, oktatás

- a nem pedagógusok érdeklődésre is érdemes művek, szülők számára készült tanácsadók
- a társadalmi érintkezés szabályait ismertető, pályaválasztást segítő művek válogató gyűjtése
- néprajz, szociográfia :
beszerzendők a legfontosabb, alapvető jellegű és közérdekű művek, a vidéki élet néprajzi kérdései, szokásai, hagyományai, folklór, magánélet

5 Természettudományok

Minden ágában a lényeges, meghatározó munkák beszerzése az elsődleges.

- Matematika, fizika, kémia és biológia szakcsoportban a tanulást, a megismerést segítő művek hatékony beszerzése indokolt.
- Összességében népszerű gyűjteményrész kialakítása kívánatos.

6 Alkalmazott tudományok

Beszerzendők a népszerű, általános összefoglaló művek, a találmányokról, felfedezésekről szóló könyvek. Az alkalmazott tudományok területén jelentkező, különböző hobbi és „csináld magad” típusú könyvek gyűjtése nagy figyelmet kíván.

A gazdasági helyzet miatt ennek az irodalomnak a szerepe felértékelődött. A pusztán szórakoztató időtöltésként üzött hobbik átalakultak jövedelemkiegészítő foglalkozássá vagy takarékoságot szolgáló tevékenységgé.

Szükségszerű az említett sokféle tárgykört érintő irodalomnak tudatos gyűjtése.

- Technika, műszaki tudományok: népszerű összegző munkák, kézikönyvek, tudományos ismeretterjesztő szakkönyvek, gyakorlatias barkácsoló könyvek.
- Mezőgazdaság, kertészet: összefoglaló kézikönyvek főként kertészeti, kertművelési, gazdagon illusztrált munkák.
- Állattenyésztés, állattartás: városias környezetben tartható haszonállatok ; kedvtelésből tartott állatok (kiemelten kutya, macska, hal, madarak, terrárium kisállatok, ló).
- Háztartás, lakás, lakberendezés, színes szakácskönyvek, gyakorlati háztartás.
- Reklám, marketing, vezetéstudomány. Közkezdvelt új témák: gyűjtendő minden fontos, sikeres mű.
- Az alkalmazott tudományok további szakcsoportjaiból csak az összefoglaló, gyakorlati szempontokat tárgyaló művek gyűjtendőek.

- Számítástechnika, informatika: intenzíven gyűjtendő, kellő válogatással.

7 Művészetek, sport, játék

- Általános művészet, iparművészet, festészet kiemelten gyűjtendő az aktív amatőr művészek, művészeti iskolába járók miatt.
- Zene, film, tánc, színház, sport esetében kisebb gyűjtemény létesítése kívánatos.
- Alapművek, népszerű és bőséges képanyaggal ellátott színvonalas, tetszetős, jó tartalmú kiadványok gyűjtése a fontos.

8 Nyelv- és irodalomtudomány

- Gyűjtendők a népszerű nyelvtörténet, a magyar nyelv összegzései, helyesírás, nyelvhelyesség, értelmező szótárak, szófejtő szótárak, idegen szavak szótára, világnyelvek szótárai, gyakorlati nyelvtan.
- Irodalmat, olvasást népszerűsítő irodalomtörténetek, írói életrajzok, monográfiák, irodalmi lexikonok, jelentős és kötelező, ajánlott irodalmi alkotásokat elemző művek.
- Magyar- és világirodalomról szóló összefoglaló művek

9 Földrajz, életrajz, történelem, történettudomány

- A szakcsoportból válogatással beszerzendők az egész országra vonatkozó általános művek, valamint megyénkre és tájegységünkre.
- Népszerű útikönyvek beszerzése továbbra is indokolt, válogatva.
- Az útleírások iránt megcsappanó érdeklődés miatt ezek gyűjtését szűkíteniünk kell. Csak a színes stílusban, élményszerűen megírt, jól illusztrált népszerű útleírásokat kell beszereznünk.
- Szükség van a leíró földrajzokra, atlaszokra, térképekre, gazdasági földrajzra, almanachokra.
- A magyar és külföldi nagyságok életéről, irodalmunk nagy alakjairól népszerű, gazdagon illusztrált művek gyűjtése.
- Kiemelt gyűjtést kíván mind a magyar, mind a világtörténelem, művelődéstörténet, a közelmúlt történelme.

- A népszerű, olvasmányos történelmi művek mellett általános és összefoglaló, komoly tartalmú, kézikönyv jellegű művek. (Felsőfokú képzésben résztvevők igényeire fokozottan figyelniük kell.)

Szépirodalom

- Törekvés: a magyar és világirodalom klasszikus értékei megtalálhatóak legyenek ; fontos a klasszikusok, haladó szellemű alkotások (érték és időszerűség) fokozott beszerzése.
- A közelmúltat és a régmúltat bemutató történelmi témájú művek mellett a mai magyar és külföldi írók nagy érdeklődésre számot tartó alkotásai, Nobel-díjas írók művei kiemelten beszerzendők.
- Népszerű, nagy sikerre számító szórakoztató szépirodalom, bestsellerek, színvonalasabb, esztétikailag elfogadható szintű, nem ízlésromboló művek.
- A legfontosabb magyar és külföldi versek, drámák.
- A klasszikus líra, dráma prominens képviselői.
- Kötelező- és ajánlott olvasmányok beszerzésére, az elhasználódottak pótlására nagy hangsúlyt kell fektetnünk.

Gyermek- és ifjúsági irodalom

- Kiemelt állományrészleg.
- Fokozott figyelemmel gyarapítjuk minden területét, ugyanolyan témakörökben és szakcsoportokban, mint a felnőtt irodalomnál.
- Nagyon fontos a kiválasztott művek szépsége, színessége, megragadó vonzereje, az esztétikum, az irodalmi érték.
- Keresett, kedvelt könyvekből mindenképpen több példány beszerzése indokolt.
- A képeskönyvek, meséskönyvek köréből nem szerezhetők be a kifestőkönyvek, a kivágós játékfüzetek, munkafüzetek, a durva, igénytelen képregények.
- Gyűjteni kell a magyar és világirodalom mesegyűjteményeit, a népmeséket, mondókáskönyveket, történelmi ifjúsági regényeket,

mondákat, kalandos és fantasztikus regényeket, a népszerű jó sorozatokat, a jó színvonalú ifjúsági regényeket.

- Szavalóversenyekre verseskönyvek, antológiák kínálatát is mindig bővítenünk kell.

Egyéb dokumentumok

- Megőrizzük a meglevő diasorozatokat, de ezeket már nem gyarapítjuk ; hasonlóan a hanglemezeket is. Hanglemez gyűjteményünk népdal, népzene, operarészletek, mese, vers, komolyzenei felvételekből tevődik össze.
- Videogyűjteményünk csekély, ennek gyarapítását sem tervezzük. (Több kölcsönző működik a környezetünkben.)
- A CD-ket anyagi lehetőségeink szerint gyarapítjuk.
- Az egyre népszerűbb hangoskönyvek számát, mértékét növeljük. Igen jelentős rétegekhez (gyengénlátók, olvasással nehezen birkózók, utazók stb.) tudjuk eljuttatni a szórakozást, ismeretszerzést.

Periodikumok

Széles a választék, annak ellenére, hogy válogatva szükséges a gyűjtés - anyagi eszközöket és az igényeket figyelembe véve. A gyűjtés kiterjed a következőkre:

országos napilapok,
képeslapok,
magazinok,
hetilapok,
különböző ismeretágak,
társadalom és természettudományi,
művészeti,
irodalmi,
ismeretterjesztő szintű folyóiratok ;
hivatalos lapok,
ifjúsági folyóiratok,
a helyi újság.

M = megőrzés

T = tékázandó ; 3-5 évig megőrzendő

F = fogyóanyag ; a tárgyév után kiselejtehető

1.	168 óra	F
2.	2Zsiráf	M
3.	A mi otthonunk	M

4.	Alföld	M
5.	Anyák lapja	T
6.	Autó motor	F
7.	Burda	M
8.	Cinema	T
9.	Családi ház	M
10.	Családi ház ötlettár	M
11.	Családi lap	F
12.	Dörmögő Dömötör	M
13.	Élet és irodalom	M
14.	Élet és tudomány	F
15.	Esély	M
16.	Expressz	F
17.	Ezermester és hobbi	M
18.	Figyelő	T
19.	Filmvilág	F
20.	Fordulópont	M
21.	Földgömb	M
22.	Gyöngy	F
23.	Házi jogtanácsadó	M
24.	Házi praktika (Praktika)	M
25.	História	M
26.	Hócipő	F
27.	HVG	T
28.	HVG különszám	T
29.	Ideál - reforméletmód magazin	M
30.	Idesüss	F
31.	Jelenkor	M
32.	Keresztszemes magazin	M
33.	Kertbarát magazin	M
34.	Kertészet és szőlészet	T
35.	Kiskegyed	F
36.	Kismama	T
37.	Kismama különszámok	T
38.	Kortárs	M
39.	Könyv és nevelés	M
40.	Könyv, könyvtár, könyvtáros	M
41.	Könyvtári levelezőlap	M
42.	Közgazdasági Szemle	M
43.	Köznevelés	M
44.	Kritika	M
45.	Kulturális közlöny	M
46.	Lakáskultúra	M
47.	Lakáskultúra plusz	M
48.	Magyar hírlap	F
49.	Magyar közlöny	M
50.	Magyar közlöny II. kötete	M
51.	Magyar Turista	F
52.	Mozgó világ	M
53.	National Geographic	M

54.	National Geogrphic KIDS	M
55.	National Geographic különszámok	M
56.	Nemzeti sport	F
57.	Népszabadság	F
58.	Népszava	F
59.	Nők lapja	F
60.	Nők lapja egészség	F
61.	Nők lapja esküvő	M
62.	Nők lapja évszakok	F
63.	Nők lapja novella	M
64.	Nyugdíjasok magazinja	M
65.	Otthon (Az Otthon)	M
66.	Ötlet mozaik	M
67.	Pályázatfigyelő	F
68.	Pesti Műsor programmagazin	F
69.	Rádiótechnika	M
70.	Rubicon	M
71.	Rubicon különszám	M
72.	Sikerés nők lapja	F
73.	Story	F
74.	Süni	M
75.	Szép házak - kész házak	M
76.	Szép lak	M
77.	Szigethalmi híradó	M
78.	Szivárvány	M
79.	Tallózó	F
80.	Technika	T
81.	Természet bűvár	M
82.	Természet világa	M
83.	Természet világa különszámok	M
84.	Természetgyógyász magazin	M
85.	Tina	F
86.	Tina különszámok	F
87.	Tiszatáj	M
88.	Új könyvek	M
89.	Új pedagógiai szemle	M
90.	Vadon	M
91.	Valóság	M

Feltáró eszközök, nyilvántartás

A könyvtári állomány nyilvántartása egyedi és összesített leltárkönyvekben történik.

A teljes állományt tartalmi és formai vonatkozású feldolgozásban tárja a használók elé, a könyvtári szabványoknak megfelelően.

Feltáró eszközeink :

- hagyományos cédulakatalógusok :
 - raktári katalógus állományrészlegek szerint
 - betűrendes kereszkatalógusok, gyermek- és felnőtt korosztálynak külön-külön ; adattartalom : szerző, cím, sorozat és a fontosabb tárgyszavak
 - szakkatalógusok betűrendes tárgymutatóval, ETO szerinti csoportképzéssel ; gyermek- és felnőtt korosztálynak külön-külön
 - irodalomtörténeti cikk-katalógus

- számítógépes keresőkatalógus

2002-től kezdtük kiépíteni, először a SZIRÉN, majd a SZIKLA integrált könyvtári programmal.

2005-től az újdonságok már azonnal belekerültek.

2007. év végétől a teljes szépirodalmi állomány megtalálható benne.

A katalógusokat a könyvtár folyamatosan gondozza, karbantartja. Az állományból kivont dokumentumok adatait a nyilvántartásokból töröljük.

Szigethalom, 2008. április